

Izložba *Širite ženski svijet! Dizajn progresivnih ženskih časopisa 1934. – 1946.*, Pula, 6. – 28. veljače 2020.

U pulskoj galeriji Hrvatskog udruženja interdisciplinarnih umjetnika (HUIU) otvorena je 6. veljače 2020. izložba *Širite ženski svijet! Dizajn progresivnih ženskih časopisa 1934. – 1946.* Izložba tematizira progresivne feminističke publikacije tiskane od sredine 30-ih godina 20. stoljeća do prvih poratnih godina, polazeći od domaćih primjera kao što su *Žena danas*, *Ženski svijet* i *Žena u borbi*, komparirajući ih sa suvremenim i međunarodno utjecajnim srodnim svjetskim izdanjima poput francuskoga časopisa *Les Femmes* i američkoga *The Woman Today*. Autorica izložbe je Barbara Blasin, izložbu je produciralo Hrvatsko dizajnersko društvo, a premijerno je prikazana u zagrebačkoj HDD galeriji u lipnju i srpnju 2019.

Reklamne krilatice za časopise *Ženski svijet* i *Žena danas* (*Жена данас*) neposredno nas uvode u povijesni kontekst između dva svjetska rata, kad su objavljivani listovi namijenjeni ženama i koje su žene uređivale. Radi se o progresivnim feminističkim publikacijama koje u vrlo složenom i opresivnom međuratnom razdoblju dobivaju svoju formu u nastojanju da urede glasila namijenjena „ženama iz svih društvenih slojeva“. Riječ je o grafičkom oblikovanju tih časopisa i zagovaračkoj dimenziji njihove likovne opreme.

Jedan od ciljeva uređivačke koncepcije časopisa „za svaku ženu“ bio je objediniti teme koje su dotad izlazile u „žurnalima“ za žene, poput mode i domaćinstva, kao i one teme o kojima se tada gotovo isključivo raspravljalo u feminističkim glasilima, kao što je položaj žena u tadašnjem društvu. Dotad glasila feminističkih udruga izlaze bez likovne opreme i grafički skromno uređena. Od sredine 30-ih godina, nakon unaprjeđenja tiskarskih tehnika, prvenstveno ofseta koji početkom 30-ih godina prevladava u tiskanju ilustriranih časopisa i uslijed nove političke aktivacije ženskih udruženja nakon pada diktature 1934., ženske organizacije u Jugoslaviji počinju tiskati časopise u većim nakladama i promišljeno uređene, kako bi bili zanimljiviji i pristupačniji širem krugu žena. Uredništva vode brigu o dizajnu te će časopisi i likovnom opremom zagovarati ideje udruženja. Bili su bogato opremljeni fotografijama i ilustracijama, a dizajn nekih naslovnica zaista je bio progresivan.

U Kraljevini Jugoslaviji krajem 30-ih godina 20. stoljeća izlazila su dva takva ilustrirana časopisa, *Žena danas* (1936. – 1940., 1943. – 1946.) i *Ženski svijet* (1939. – 1941.). Oba su kao uređivački predložak rabila francuski list *Les*

Femmes (1934. – 1939.), pod čijim će se utjecajem i u drugim zemljama pokrenuti sestrinski časopisi, npr. *The Woman Today* (1936. – 1937.) u SAD-u. Neke od urednica *Žene danas* i *Ženskoga svijeta* u Drugom svjetskom ratu uređuju i glasila Antifašističkoga fronta žena pa će u prvim poslijeratnim godinama ona imati sličnu uređivačku koncepciju i grafičko oblikovanje.

Da bi se ukazalo na kontinuitet u grafičkom oblikovanju i uređivanju te omogućila komparacija s međunarodnim srodnim časopisima, u izložbi autorica obrađuje pet časopisa: *Les Femmes*, *The Woman Today*, *Žena danas*, *Ženski svijet* i *Žena u borbi* (1943. – 1946.).

Časopisi su pokrenuti pod utjecajem međunarodnih organizacija, a realizirani su u vrlo nepovoljnim političkim i financijskim okolnostima. Analizirana historijska građa već svojom likovnom opremom govori o uređivačkom konceptu, zagovaračkoj dimenziji i strategijama s kojima su urednice u uvjetima državne cenzure i neimaštine uspjele kreirati jedne od vizualno najzanimljivijih ženskih časopisa do danas.

Igor Jovanović

11. Dani antifašizma, Opatija, 4. – 6. ožujka 2020.

U organizaciji Udruge antifašističkih boraca i antifašista Grada Opatije i Gimnazije Eugena Kumičića, a pod pokroviteljstvom Grada Opatije i Primorsko-goranske županije u Opatiji su u Vili Antonio od 4. do 6. ožujka 2020. održani 11. Dani antifašizma, kojima je radna tema bila „Cijena života“. Dane je antifašizma otvorio gradonačelnik Opatije, a uz njega su na otvaranju sudjelovali i predsjednik UABA-e Opatija Bruno Starčić, utemeljitelji Dana antifašizma u Opatiji Tatjana Matetić i Oleg Mandić te profesorice opatijske Gimnazije Eugena Kumičića Sara Meszaros i Ivana Černeha.

Prvoga je dana, 4. ožujka, u Vili Antonio prikazan dokumentarni film „Selfie“ redatelja Augostina Ferrentea u francusko-talijanskoj koprodukciji iz 2019., koji se opisuje kao gorko-slatka *teen*-razglednica iz srca napuljske mafije. Redatelja je na film potaknuo događaj koji je potresao lokalnu zajednicu, kada su šesnaestogodišnjega Davidea Bifolca karabinjeri ubili tijekom policijske potjere u zloglasnoj napuljskoj četvrti Traiano, zamijenivši ga za opasnoga zločinca. Ne bi li bolje razumio okolnosti toga događaja, reda-